

Werk

Titel: Ad Emin. et Rev. principem Carolvm S. R. E. Card. Rossettv[m] Episcopvm faventinv

Jahr: 1646

Kollektion: Zoologica

Digitalisiert: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen

Werk Id: PPN367611805

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611805>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611805>

LOG Id: LOG_0098

LOG Titel: De Falcone Tunetano. Cap. VII.

LOG Typ: chapter

Übergeordnetes Werk

Werk Id: PPN367611716

PURL: <http://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?PPN367611716>

OPAC: <http://opac.sub.uni-goettingen.de/DB=1/PPN?PPN=367611716>

Terms and Conditions

The Goettingen State and University Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Goettingen State- and University Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept the Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Goettingen State- and University Library.

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Contact

Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek Göttingen
Georg-August-Universität Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen
Germany
Email: gdz@sub.uni-goettingen.de

esse verissimi admodum argumento suspicatus sum. Quod si ita est (quod æquo lectori expen-
dendum relinquo. Nam in ea re asserenda non ero pertinax) iam amplio-rem paulò & clario-
rem, fusio-remque huius avis descriptionem ex Francisco Carcano Vicentino viro accipit-
rariæ artis peritissimo dare possumus, quæ quidem est huiusmodi. *Tedeschi, id est, Germanici di-*
cti Falcones omnes ferè corpore magno sunt, & maior eorum pars figura oblonga, nonnulli *scu Germani-
ci Falconis*
modicè rotunda. Simillimi sunt peregrino forma, capite, rostro, & pedibus. Femora interna
Plumis albis vestiuntur. Alæ grandes sunt. Cauda longa. Omnes penè pennæ colore sunt fulco.
Maximam Falconis peregrini fusci gerunt speciem parte sui plurima, capite excepto, & hume-
ris, seu spatulis, quæ Teutonico paulò magis nigrescunt. Corona albicans caput ipsis propter
collum cingit. Guttae seu maculae pectoris plurimæ fusca sunt, ac magnæ quibusdam ferru-
ginæ, & oblongæ. Hiscæ verò qui aliquando plumas priores exuerunt, seù vt vulgò dicunt,
mutatis caput, collum, & humeri fusca sunt, dorsum cyaneo tingitur, transuersim fuscis inter-
currentibus notis distinctum. Gula alba, lineis crassiusculis maculosa. Pectus item quam pe-
grino fuscius. Sed pedes quales peregrini. Mares seu tertiarij horum Germanicorum à ma-
ribus peregrinorum nulla possunt ratione discerni, adeò per omnia sibi sunt simillimi. Haec
Carcanus. Præterea cum non solum corporis forma externa, verùm etiam indole, animoq;
peregrinos a deò referre testetur idem Carcanus, vt non nisi oculatissimus quisque, & in arte
exercitatissimus accipitarius, eos inter se distincturus sit (nempe Germanicum à peregrino,
quod idem de Gentili alij perhibent) idèò non temerè quispiam Gentilem aliorum, nostram
tem Tedeschum esse crediderit.

VOLATVS.

BElisarius, quod aliam inter Gentilem, & peregrinum differentiam, quam assignet, nõ ha-
beat, à volandi virtusque gestu, vnam petit, inquit, volatu discernuntur. Nam motus
alarum inter volandum crebrior spissiorq; Gentiles esse demonstrat. Peregrinorum ve-
ro alæ quasi trirremium remorum motus esse videtur. Sed & hoc à peregrinis differunt, quòd
adèò veloces non sint.

VENATVS MORES.

RApaces admodum sunt hi Falcones, & animosi adèò, inquit Belisarius, vt ad omnia auis
magnarum genera audacissimi iudicentur. Attestatur huic Tardius, qui Falconem
nobilem ad capiendas Ardeas in primis idoneum esse scribit, siue illas supernè, siue
interne ferre opus fuerit. Quin etiam ad omne aliud auium genus præsertim aquaticum, vt sūt
Mergi, Anates syluestres, Plateolæ, Ardeolæ, & ad maiores etiam capiendas, perquam aptum.
Eo est animo, siq; viribus præstat, vt si nequam alias aues noscere didicerit, & è nidis exem-
ptus adhuc pullus ad hoc instituat, non Anseres solum, verùm etiam Grues capere audeat.
Ad tale aucupium etiam canis instituitur detenturus captam à Falcone prædam, donec Falco-
narius interueniat. Canes enim Falconem frequenter videre assueti, & circa eum, præsertim
dum pascitur, versari soliti, eundem faciliè ab alijs auibus dignoscunt. Hiscæ prius conso-
nà de suo Germanico Falcone tradit Carcanus, ferocem, ac rapacem admodum esse asserens, ac
præstantissimum plurima ex parte ad venatam euadere Ardearum præsertim, neque in multo
minori pretio, quam peregrinos ipsos haberi, adèò vt perspicacissimum, ac sagacissimum cum
accipitarium esse oporteat, qui vtrosque dignoturus est. Hoc vno tantum Gentilem peregrino
cedere vult Belisarius, quòd non sola animi magnitudine, vt peregrini, sed cibi etiam auiditate
prædam inuadere dicat.

DE FALCONE TUNETANO. Cap. VII.

VAMVIS verò hæc de Gentilis cum Germanico conuenientia verimiliter di-
cta sint. (Nam in tanta authorum, & notionum discrepantia eadem diuersis, &
diuersa eisdem nominibus vocantium vix quidpiam certi statui his in rebus pos-
set certum est) arbitrari tamen quispiam possit à Carcano non Germanum, sed
Tunetanum pro eo haberi Falconem, quem Galli, Italique Gentilem vocant: De
hoc enim Tunetano in hæc sensa scribit. Aliud Falconum genus Tunctanum, seu
Tunisum appellatur, quòd è regno Africæ, quam vulgò nunc Barbariã vocant, Tunctano capti

ad nos adportentur. Sunt hi corporis statura exigui, verum p̄natum colore sunt perpulchro (seu vt eius verbis claritatis maioris causa vtar, di piumaggio gentile, & nobile, quasi come il pelegrino) ac nobili instar propemodum peregrinorum. Capite plerique sunt flauo, nonnulli aliquantum nigro instar Falconum fulcorum quin, & reliquo corpore hisce similes sunt, tam hornotini, quam mutati. Tanta similitudine peregrinos expriment, præsertim pedibus, vt multi fallantur, Peregrinos esse existimantes. Verum quòd pusilli sint omnes, & maribus, seu tertiarijs Peregrinorū vix maiores, nullo negotio solers accipitarius eos à se mutuo distinguet. Quamuis & horum quosdam palustrium volucrum venatui perquam idoneos vidimus. Horum masculi, seu tertiarij nullius ferè sunt pretij, & inutiles. Ex hoc loco, & præsertim illis verbis, quibus Tunetanum coloribus suis depingit, Peregrinoq; similem scribit nobilitatem ei hoc ipso tribuit, quod peregrini instar specioso sit plumatum regimine vestitus, expressè, & nominatim penè hunc gentilem, nobilemq; vocari, & simul nominis rationem exponi aliquis colligat, & contendat. Verum hac de re vtpotè exigui momenti, vt cum nemine controuertere velim, ita hoc non silebo. Tardium, Bellonium, Belisarium, aliosque prorsus diuersos habere Tunetanum, & Gentilem, & de vtroque seorsim tractare. Vnde si Carcanum eundem existi. maie volumus, Tunetanum suum cum Gallorum Gentili, à reliquis omnibus se prioribus dist. crepare fatendum erit. Tunetanum cerè b Bellonium longè aliter describit, quàm Carcanus, cumq; non peregrino, verum Lanario Falconi Gallorum comparans ita scribit: Aliud quoddam est Falconum genus Tunetanum nuncupatum, à primaria Africæ vrbe Tunis, vnde ad nos aduehitur, quod etiam Punicum eadem ratione appellari queat. Bellum enim quod Punicum Romani vocabant, ab iisdem cum huiusce regionis incolis gestū esse certum est, qui tunc Carthaginenses dicebātur, à Metropoli Regni, Carthagine, in cuius locum nunc Tunis successisse videtur. Magnus admodum est hic Falco Punicus ad Lanarij similitudinem, ac naturam accedens. Nam conformes huic gerit plumas, pedes quoque habet similes, verum corpore est minore. Diutius præterea hoc ipso, & constantius volat. Capite est crasso, & tereti. Ad venationem palustrem vtilis est, & strenuè etiam sublimem aera scandit, sed & ad campestem venatum non minus ipso Lanario aptus est. Rarus autem ad nos adfertur. Aduertentem autem hic Bellonium non de ignauo illo Lanarij genere, de quo Albertus agit, quemque villanum ac ignobilem vulgus vocat, loqui, sed de alio quodā Gallicæ peculiari magis generoso, de quo nos seorsim paulò post tractaturi etiam sumus, cum nihilominus de altero illo Lanario pigro, ac inerte aliàs inter Accipitres differuerimus.

DE FALCONE GIBBOSO. Cap. VIII.

Sextus nobilitatis locus Falconi Gibboso debetur. Est .n. audacia, ac persequendi prædam ferocia admirabili, etsi corpore exiguo. Non enim minus, quàm cæteri, præcedentes, Anseres strenuè, Ardeas, & Grues superat. Volatu insuper, & alti ssimo, & velocissimo excellit.

SYNONIMA.

Etymum.

Hagerfalck.

Hagar.

L. 23.

e. 9.

Magnitudo.

Caput.

Rostrum.

Ala

Cauda

Coxa.

Crura.

pedes.

Falco Gibbosus sic appellatus est, quòd ob breuitatem colli caput vix appareat ante iuga alarum, dum eas supra latera dorsii componit, ita vt gibbum gestare videatur. Vnde Germanis Ein Hagertalck, vel potius Hogerfalck, dicitur: Gallis Hagar; quæ vox Germanica est, & gibbum significat. Germani tamen pro gibbo hoger dicunt. Robertus viò Stephanus Hagar interpretatur (quàm aptè, ipse viderit) Falconem veterem, iam quinque, aut sex annorum pennis abbreviatis, aut læsis, captum præda propolita.

DESCRIPITIO.

Falconis hoc genus corpore est exiguo, quo parū (inquit Alber. excedit Nisū, seu Sparueriū. In facie guttas h̄t, sicut peregrinus, & cætera Falconū genera. Caput ei magnū est proportionè reliqui corporis. Rostrū perbreue, & rotundū. Alæ prolongæ, & valdè exertæ. Cauda brevis. Coxæ fortes, & crura longiuscula proportionè cæterorum membrorum, & quodammodo squammosa, instar squamarum serpentum, & lacertorum ad ventris latera. Pedes habet nodosos in articulis digitorum, præcipuè ad interiorè partem plantæ